

Broedbiologie van een paartje “webcam-torenvalken”

Gejo Wassink

Inleiding

De torenvalken van “www.beleefdelente.nl” waren dusdanig vroeg met de eileg, dat het eerste ei al was gelegd nog voordat de webloghouder aan zijn taak kon beginnen. Pas op 2 april verscheen het eerste “praatje” van ondergetekende, maar reeds op 30 maart was er een ei gelegd. Gelukkig waren er toen al wel beelden opgeslagen, zodat iedereen het gebeuren vanaf het begin heeft kunnen volgen. Alle broedbiologische gegevens zijn dan ook tot op de minuut nauwkeurig geregistreerd. Zelfs 's nachts werd het vrouwtje in de gaten gehouden.

Resultaten

foto 1. Het eerste ei is gelegd.

Om de dag werden in totaal 6 eieren gelegd. Het eerste verscheen op 30 maart, de volgende eieren achtereenvolgens op : 1, 3, 5, 7, en 9 april. De eieren werden steeds 's ochtends gelegd. Vanaf het derde ei zaten de valken af en toe al op de

eieren, maar het echte broeden begon pas nadat het legsel compleet was .

Op 5 mei kwamen er 3 eieren uit, de overige op 6 en 7 mei. Na het leggen van het laatste ei is er 27 dagen gebroed. Gerekend vanaf het leggen van het eerste ei heeft het 36 dagen geduurd voordat het eerste jong het daglicht aanschouwde.

Het zesde ei heeft niet geresulteerd in een jong. Bij inspectie bleek het ei niet beschadigd. Omdat het ‘klotste’ gaan we er van uit dat het onbevrucht was, of dat het embryo in een heel vroeg stadium is afgestorven. Overigens troffen we bij andere broedparen regelmatig eieren aan die niet waren uitgekomen (veelal onbevrucht).

Op 15 mei kregen 4 jongen een ring om.

Het laatste pul was te klein om verantwoord te kunnen ringen. Het gemiddelde gewicht van de jongen was 160 gram. Normaal gesproken wegen jonge torenvalken van een dag of 10 oud zo'n 142 gram. De webcamvalkjes verkeerden dus in een goede conditie. Een uitstekende start van hun leven.

**foto 2. Het ringen van de jonge valkjes.
foto: August Wolters**

Op 31 mei zat het eerste jong (26 dg. oud) buiten op het plankje voor het vlieggat. De dagen daarna zaten er voortdurend meerdere jongen op de plank. Af en toe zelfs 4 tegelijk ! Op 6 juni vloog 's morgens vroeg om 6.59 uur het eerste jong weg (32 dagen na het uitkomen van het eerste ei), later op de ochtend gevolgd door 2 andere. Er is ook waargenomen dat de jongen terugkeerden in de kast en dat er een jong valkje probeerde een muis bij de steenuilen uit de kast te halen ! Zo vader zo zoon, want op 12 april kwam ook vader valk bij de steenuilen in het voorportaal om een muisje te stelen.

Discussie/samenvatting

De torenvalken uit deze studie zijn zeer vroeg begonnen met de eileg en wel op 30 maart. In de Achterhoek werd tot nu toe nooit eerder begonnen dan 4 april. In Drenthe werd in 1989 een keer op 25 maart het eerste ei gelegd, maar

gemiddeld beginnen de valken pas rond 24 april. (Bijlsma 1993). De vastgestelde broedduur van 27 dagen is overigens normaal voor torenvalken.

foto 3. Eind mei kwam het eerste jong op het plankje buiten de kast

De gewichten ten tijde van het ringen waren hoger dan in de handleiding veldonderzoek Roofvogels wordt genoemd (Bijlsma 1997). Er was dan ook een

overvloed aan muizen in de beginperiode, er werden zelfs meer muizen gevangen dan de jongen konden verorberen. In het begin vormde zich daardoor een voedseldepot in de kast.

Ondanks het feit dat het mannetje niet meer is gezien na 21 mei, wist het vrouwtje kennelijk voldoende voedsel aan te slepen om alle 5 jongen groot te brengen. Precies 32 dagen na het uitkomen van het eerste ei vlogen de eerste 3 jongen uit. Het leek erop dat 1 jong een tikkeltje achter was in de groei. Dit jong vloog dan ook 3 dagen later uit. De jongen keerden nog regelmatig terug naar de nestkast. 's Nachts werd er nog geruime tijd in geslapen. Pas op 17 juni werd er voor het laatst een jong waargenomen en kwam er een eind aan een periode van intensief observeren. Overigens werden er op het forum nog lange tijd contacten onderhouden.

Foto 4. Op 6 juni vloog het eerste jong uit.

Dankwoord

In de inleiding werd al beschreven hoe uniek deze webcamobservatie was. De hele opzet van de site www.beleefdelente.nl was in eerste instantie puur educatief. Er was geen onderzoeksdoel gesteld. Al spoedig reageerden echter enkele bezoekers op wat vragen van de webloghouder en van het een kwam het ander. Er ontstond een groep mensen die onderling met elkaar afspraken maakte over wie wanneer ging observeren. Het is bijna onmogelijk om alle mensen persoonlijk te bedanken zonder iemand te vergeten. Daarom heb ik meerdere malen gevraagd aan de bezoekers om hun echte naam door te mailen. Iedereen die hieronder niet wordt genoemd, maar toch heeft meegewerkt natuurlijk ook hartelijk dank.

Meegewerkt hebben in ieder geval: Elly Bots, Josje Cobben, Kim Couwenhoven, Trees Dik, Henriette Edens (spreadsheet), Inge Frederiks, Marian Kooten, Maarten Kubbe, Elly Leertouwer, Klaske Nota, Belinda Noteboom-Broer, Gerda Schaapherder-Rietveld, Ellen Verheul en Gejo Wassink.

